

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Центр підготовки спеціалістів із зарубіжних країн

Кафедра мовної підготовки

СИЛАБУС

освітнього компонента – ОК 2

Навчальна дисципліна -

Українська мова (за професійним спрямуванням)

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	02	Культура і мистецтво
Спеціальність	022	Дизайн
Освітня програма	Графічний дизайн	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	2 аудиторні контрольні роботи	
Форми семестрового контролю	іспит	

Викладачі:

Чаєнкова Оксана Костянтинівна,
старший викладач кафедри мовної підготовки,
chaenkova@ogasa.org.ua

У процесі вивчення дисципліни студенти **УДОСКОНАЛЮЮТЬ НАВИЧКИ ВОЛОДІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ МОВОЮ ДЛЯ ЗАСВОЄННЯ МАТЕРІАЛУ ГАЛУЗЕВИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОПЕРУЮТЬ ВЕЛИКИМ ОБСЯГОМ ЛЕКСИКИ, ФРАЗЕОЛОГІЇ, ЛЕКСИКОГРАФІЇ, СИНТАКСИСУ МОВИ**, що дає можливість здійснювати професійне спілкування та одержувати необхідну професійну інформацію.

Наприклад:

1) формування необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного спілкування в усній та писемній формах: **Науковий стиль** – функціональний різновид літературної мови, що використовується з пізнавально-інформативною метою в галузі освіти, техніки і науки. Головне призначення наукового стилю – систематизація знань, пізнання світу, служити для повідомлення про результати досліджень, представлення наукових даних суспільству. Ознаки: інформативність, об'єктивність, логічна послідовність, узагальненість, однозначність, точність, лаконічність, доказовість, аргументація, наявність висновків. Йому притаманні слова-терміни, іншомовні слова,

складні речення, абстрактна лексика, символи, схеми, таблиці, графіки, зразки-символи, наукова фразеологія (стійкі термінологічні словосполучення), цитати, посилання.

2) вивчення теоретичних засад нормативності української мови: До **лексичних помилок** відносять неправильне використання слів і термінів, застосування плеоназмів, тавтологій, нерозрізнення слів-паронімів тощо.

3) вироблення навичок роботи з науковими і діловими текстами: **Наукова стаття** – це різновид публікації, що містить проміжні або кінцеві результати наукового дослідження, та обґрунтовує способи їх досягнення. У ній наявні реквізити наукових (посилання, визначення) і публіцистичних текстів.

Передумовами вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є набуття теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни “Українська мова”.

Програмні результати навчання:

ПРН 2	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.
ПРН 8	Оцінювати об’єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.
ПРН 9	Створювати об’єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.
ПРН 10	Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- стилі української літературної мови;
- норми української літературної вимови;
- основну термінологію, що застосовується у галузі;
- вимоги до оформлення фахової документації;
- основні орфоепічні, орфографічні, лексичні, стилістичні та синтаксичні мовні норми;
- основні шляхи термінотворення;
- правила етики та етикетних норм в професійній фаховій діяльності;

володіти:

- термінологією свого фаху;
- мовними нормами;
- стилями української літературної мови;
- інформацією з метою вироблення певних рішень, використовуючи набуті знання з мови;

вміти:

- працювати з довідково-енциклопедичними, електронними джерелами;
- грамотно складати текст професійної тематики;
- оперувати фаховою термінологією у різних комунікативних процесах;
- грамотно укладати та оформлювати професійну документацію згідно з вимогами;

- використовувати мовні засоби залежно від сфери спілкування;
- вільно володіти нормами української мови та здійснювати спілкування з учасниками трудового процесу;
- за допомогою відповідних засобів вербального спілкування здійснювати регламентування спілкування;
- доречно використовувати мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження, структурувати тексти, готуватися до публічного виступу.

Тематичний план дисципліни

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Історія походження і розвитку української мови. Місце української мови серед інших мов світу. Функції мови. Мова і мовлення. Роль мови у професійному спілкуванні		2		4
2	Диференціація загальнонародної мови. Стилї літературної мови. Сутність і особливості наукового стилю української мови. План і тези джерела наукової інформації		2		3
3	Складання конспекту джерела науково-технічної інформації. Реферування джерела наукової інформації. Види літературних мовних норм		2		4
4	Анотування джерела наукової інформації. Писемне мовлення. Правила вживання апострофа. Позначення м'якості приголосних		2		4
5	Рецензія. Відгук. Орфоепічні мовні норми. Правопис ненаголошених голосних		2		4
6	Усне мовлення. Зміни приголосних при словотворенні. Подвоєння та подовження приголосних. Правопис префіксів. Акцентуаційні мовні норми		2		3
7	Стаття, її різновиди. Підготовка до написання наукової статті. Правопис слів іншомовного походження. Спрощення в групах приголосних		2		4
8	Форми професійного спілкування. Види і жанри публічних виступів. Лексичні мовні норми. Контрольна робота № 1.		2		3
9	Предмет і основні категорії термінознавства: термін, термінологія, терміносистема. Структура термінів.		2		3

	Основні шляхи термінотворення. Пунктуаційні мовні норми			
10	Основні етапи формування української управлінської термінології. Правопис складних слів. Правопис часток не, ні з різними частинами мови		2	4
11	Використання неологізмів і запозичень. Граматичні мовні норми		2	4
12	Класифікація документів. Вимоги до оформлення документів. Стилiстичні мовні норми. Правопис власних назв		2	4
13	Правопис та особливості використання іменників, числівників, займенників, прислівників, прийменників у професійному мовленні		2	4
14	Труднощі перекладу текстів. Основні правила перекладу. Лексичні трансформації. Термінологічні паралелі		2	3
15	Терміноїд, його різновиди. Складноскорочені слова, аббревіатури		2	3
16	Лексикографія як наука, її становлення в Україні. Типи мовних словників. Фразеологія та фразеологізми. Контрольна робота № 2.		2	4
	Всього		32	58

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний рівень оцінювання щодо отримання «іспиту» за навчальною дисципліною «Українська мова (за професійним спрямуванням)» складає 60 балів і може бути досягнутий такими засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Засоби оцінювання	Кількість у семестрі		
Контроль знань:			
<i>Поточний</i> , в т.ч.:		36	60
- контрольна робота	2	24	40
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на практичних заняттях	кожне заняття	12	20
- виступ (доповідь) студентів при обговоренні питань на практичних заняттях	1		
- тестування	2		
- реферат	1		

- участь у конференціях	1		
- підготовка та видання наукових публікацій (тези, статті)	1		
<i>Підсумковий</i> - залік	1	24	40
Разом		60	100

Контрольна робота виконується студентами в аудиторії і складається з 4 варіантів різного типу завдань. Наприклад: практичних (мовні норми української мови, термінологія фаху, фахові фразеологічні одиниці) та теоретичних питань.

Контрольні роботи проводяться двічі на семестр. Теми для підготовки до контрольних робіт надруковані в навчальних матеріалах та навчальному посібнику кафедри мовної підготовки [3, 4].

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) за тематикою навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Гриценко Т. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 624 с.
2. Дедухо А., Сизоненко Н. Українська мова за професійним спрямуванням : практикум. Київ : Ліра-К, 2018. 180 с.
3. Старунова А.Л. Навчальні матеріали з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» до проведення практичних занять та самостійної роботи з теми «Ділові документи» для студентів освітнього рівня «Бакалавр» для усіх спеціальностей. Одеса, 2018.
4. Змінчак Н.М., Чаєнкова О.К. Навчальний посібник «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 191 "Архітектура та містобудування". Одеса: Видавництво ОДАБА, 2022. 204 с.
5. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. / Т. О. Чернишова та ін. Харків : ХНУПС, 2018. 308 с.
6. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти /Уклад. О. В. Бабакова, З. О. Митяй, О. Г. Хомчак. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2018. 151 с.
7. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Василишин, М. В. Гнатюк, І. Б. Ментинська, І. Д. Шмілик. 10-е видання, доповнене і виправлене. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 308 с.
8. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. Київ: Алерта, 2019. 640 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Акастьолова О. Г., Майборода Н. Г., Хрушкова О. А. Українська мова за професійним спрямуванням: практикум : навч. посіб. Дніпропетровськ, 2017. 112 с.
2. Антисуржик: Вчимося говорити ввічливо і правильно поводитися / За заг. ред. О. Сербенської : навч. посібн. 3-тє вид., доп. і переробл. Львів : Априорі, 2017. 304 с.

3. Голосовська Г. Українська мова для всіх. Київ : Академія, 2015. 208 с.
4. Квартник Т.О., Приходько В.В. Експрес- підготовка до ЗНО. Українська мова та література. Харків: АССА, 2018, 296 с.
5. Літвінова І. М., Котукова Т. В. Українська мова для іміджу та кар'єри. Харків : Ранок, 2019. 160 с.
6. Нікітіна А. В. Самостійна робота студентів з риторики : навч.-метод. посібник. Старобільськ : Вид-во ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2015. 313 с.
7. Пігур М. В. (Українська мова за професійним спрямуванням) : навчально-методичні рекомендації для студентів нефілологічних факультетів вищих навчальних закладів України. Тернопіль : ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2015. 34 с.
8. Селігей П. О. Етимологічний словник запозичених суфіксів і суфіксоїдів в українській мові. К.: Академперіодика, 2014. 324 с.
9. Семеренко Г. В., Литвин Л. П. Українська мова за професійним спрямуванням : теорія і практика : навч. посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2016. 424 с.
10. Словник синонімів української мови: понад 2500 синонімічних гнізд / О.С. Вусик. Тернопіль: Навчальна книга . Богдан, 2013. 576 с.
11. Словник української мови. У 20-ти т./Український мовно-інформаційний фонд НАН України; за ред. В.М. Русанівського. Київ: Наукова думка, 2010.
12. Сотська Г.І., Шмельова Т.В. Словник мистецьких термінів. Херсон. Видавництво «Стар», 2016. 52 с.
13. Старунова А. Л. Навчальні матеріали з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» до проведення практичних занять та самостійної роботи з теми «Ділові документи» для студентів освітнього рівня «Бакалавр» для усіх спеціальностей. Одеса, 2018. 32 с.
14. Струганець Л. В. Динамічні процеси у лексичному складі української мови : методичні рекомендації. Тернопіль : Вектор, 2016. 47 с.
15. Струганець Ю. Б. Самостійна робота з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» : методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. 94 с.
16. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник (ВНЗ IV р. а.) / С.М. Луцак, Н.П. Литвиненко, О.Д. Турган та ін.; за ред. С.М. Луцак. Київ: 2017, 360 с.
17. Український лексикон. Естетичні, мистецькі, лінгвістичні таблиці співзвучних слів: [ритм. словник] / М. А. Зайко. 2-ге вид., виправ., допов. Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2014. 444 с.
18. Хворостяний І. Г. Українська мова: лайфхаки. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 288 с.
19. Шевчук С. В. Російсько-український словник ділового мовлення = Русско-украинский словарь деловой речи. К.: Вища шк., 2008. 487 с.
20. <http://www.litopys.org.ua/>
21. <http://www.mova.info/>
22. <https://novamova.com.ua/>
23. www.pereklad.kiev.ua
24. www.pravopys.net
25. www.r2u.org.ua
26. www.rozum.org.ua
27. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm

